

מדת בדרך

שיעון חזק היומי בדרך קצרה

לעי"נ מרת רחל לאה ויינר ע"ה
בת ר' צבי הירש זצ"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או
MABADAF12@GMAIL.COM מייל

גליון 42 פרשת נשא תשע"ג

עירובין ע-עו

דף ע דברי המשנה ששנים לא נוטלים רשות, מדובר אפילו שאומרים לאחד קנה על מנת להקנות, אביי שאל מה דין ה' ששרויים בחצר ואחד מהם שכח לערב ומבטל רשותו, אם צריך לבטל לכל אחד ואחד או מספיק לאחד שעירב, ורבה אמר שצריך לבטל לכל אחד, ושאל אביי מברייתא שאחד שלא עירב נותר רשותו לאחד שעירב ושנים שעירבו נותנים רשותם לאחד לא עירב, ושנים שלא עירבו נותנים רשותם לשנים שעירבו או לאחד שלא עירב, אך לא יתן אחד שעירב של אחד שעירב, וכן שנים שעירבו לא נותנים לשנים שלא עירבו לא יתן לאחד שעירב, ואם מדובר שאין אחר עם האחד שעירב אי"כ עם מי הוא עירב, אלא שיש אחר עמו וכתוב לאחד שעירב ואי"כ לא צריך לבטל לכל שותפי העירב, ורבה יבאר שמדובר שהיה אחר עמו אך הוא מת, אך לפי זה מה שכתוב בסיפא ולא אחד שעירב עם אחד שלא עירב, ואם היה עמו אחר ומת מדוע לא יבטל כי הוא לבד, אלא מדובר שלא מת, ואי"כ גם ברישא מדובר שהשותף לא מת, אך ניתן לומר שבסיפא ישנו וברישא לא, והראיה ממה שכתוב בסיפא של הרישא ושנים שלא עירבו נותנים רשותם לשנים שעירבו ומשמע שלאחד לא, ואביי מבאר שלשנים הכוונה לאחד משנים, אך לפי זה היה אפשר לכתוב לאחד שעירב או לאחד שלא עירב, כתוב שאלו שלא עירבו נותר רשותו לאחד שעירב, לאביי מדובר שישנו ולפי שכן צריך לבטל לכל אחד ולרבה מדובר שהיה ומת ולא גוזרים בגלל מקרה שנמצא, שנים שעירבו נותנים רשותם לאחד שלא עירב והחידוש הוא שלא קונסים אותו בגלל שלא עירב ושנים שלא עירבו נותנים רשותם לשנים שעירבו, לרבה הסיפא מגלה על הרישא שמדובר שהיה ומת, ולאביי יש בזה חידוש שלא גוזרים שמה יבטל להם, ומה שכתוב לא אחד שעירב, החידוש הוא שלא אמר שרק כשמקצתם עירבו ומקצתם לא, נותנים רשות, אך כשכולם לא עירבו נקנסו כדי שלא ישתכח תורת עירוב, קמ"ל שנותנים רשות. אחד שעירב לא נותר רשותו לאחד שלא עירב, לאביי הסיפא מגלה על הרישא שמדובר ששניהם נמצאים, ולרבה כתבו הסיפא אגב הרישא, שנים שעירבו לא נותנים לשנים שלא עירבו, החידוש הוא שאפילו אם ביטל אחד לחבירו, ולא אומרים שמותר לו, קמ"ל שכיון שבשעה שביטל לא היה לו היתר בחצר זו, ואסור, שנים שלא עירבו לא נותנים לשנים שלא עירבו והחידוש הוא שלא מועיל אפילו אמרו קנה על מנת להקנות. רבא שאל אם יורש יכול בטל רשות, שדוקא האב שאתמול יכל לערב יכול גם לבטל, אך היורש לא יכל אתמול לערב, אינו יכול לבטל היום או שנאמר שירש ככרעיו של אביו, אמר ר"נ שלדעתו יכול לבטל אך בבית שמואל דרשו שאינו יכול לבטל, ושאל מברייתא שכתוב זה הכלל כל שמוטר למקצת שבת הותר לכל השבת ומה שנאסר למקצת השבת נאסר לכל השבת חוץ ממבטל רשות שהותר למקצת שבת, מדובר שהיה עירוב דרך הפתח או החלון ונסתמו, והכלל מרבה מבוי שניטלו ממנו הלחי או הקורה, ומה שאסר למקצת שבת מדובר בבי' בתים מבי' צידי רה"ר שהקיפום נכרים מחיצות בשבת והכלל מרבה מקרה שמת הנכרי בשבת, וכתוב חוץ ממבטל רשות ומשמע שירש לא יכול לבטל, ואפשר לבאר חוץ מתורת ביטול רשות, ושאל מברייתא שאחד מבני חצר שמת והניח רשותו לאחד מהשוק מבעוד יום אוסר ומשחשיכה לא, ואם אחד משוק ומת והניח רשותו לאחד מבני החצר מבעוד יום אינו אוסר ומשחשיכה אוסר, ולכאורה לר"נ יכול לבטל ויש לומר שאוסר עד שיבטל, ושאל מברייתא שישראל וגר שגרים במגורה ומת הגר מבעוד יום

דף עא אף אם החזיק ישראל אחר בנכסיו אוסר ואם מת משחשיכה אף שלא החזיק ישראל אחר בנכסיו אינו אוסר, ולפי"ו ברישא שכתוב מבעוד יום אם שהחזיק אוסר ומשמע שקי"ו אם לא החזיק, הרי פשוט שאם לא החזיק אין מי שיאסור, ורב פפא אומר שיש לבאר אע"פ של החזיק, ומה שכתוב אף שהחזיק הכוונה שלא החזיק מבעוד יום אלא משחשיכה כיון שהיה צריך להחזיק מבעוד יום אוסר, וכתוב שכשמת משחשיכה אף שלא החזיק לא אוסר ומשמע שאם החזיק גם לא, ואדבריה אם החזיק הוא יורט איסור, ורב פפא מבאר שאף שהחזיק, ומה שכתוב אף שלא החזיק הכוונה אף החזיק משחשיכה, כיוון שלא היה לו להחזיק מבעוד יום לא אוסר, וכתוב ברישא שאוסר ולכאורה יכול לבטל, ויש לומר שאוסר רק עד שיבטל, ור' יוחנן מעמיד את הברייתות כבי"ש שאומרים אביי ביטול רשות בשבת שכתוב במשנה ממתי נותנים רשות, לבי"ש מבעוד יום, ולבי"ה אם משתחשך, ועולא מבאר בדתם שזה כאומר בשלח לתרום ותרם יפות ואומר המשלח לך ליפות, ואביי שואל שמת נכרי בשבת מה שייך לך ליפות אלא נחלקו שלבי"ש ביטול רשות הוא קנין רשות ולא עושים קנין בשבת, ולבי"ה זה רק הסתלקות מרשות וניתן לשנות בשבת, **משנה** בעל הבית שבהה שותף עם שכניו אם לשניהם בין אינם צריכים לערב ואם לאחד בין ולאחד בשמן, לתי"ק צריכים לערב ולר"ש אינם צריכים לערב. **גמרא** רב אומר שמועיל לעירוב דוקא כשהשותפות בכלי אחד, ובשני כלים צריכים לערב, ורבא מדייק זאת מהסיפא שלאחד בין לאחד בשמן צריכים לערב שאם ברישא מדובר בכלי אחד ובסיפא בבי' כלים לכן ברישא לא צריך לערב, אך אם ברישא גם מדובר בבי' כלים לא מובן מה החילוק בין יין ויין לשמן ויין, ואביי דוחה שייך ויין ראוי לערבם בכלי אחד ושמן לא, משמע שר"ש אפילו לא יתן לאחד ושמן לאחד לא צריכים עירוב, ורבה מעמיד בחצר שבין בי' מבואות, ור"ש לטעמו שאמר בגי' חצירות הפתוחות זו לזו ולה"ר שאם עירבו בי' החיצונות עם האמצעית היא מותרת עמהם ואם עמה, והחיצונות אסורות, וגם כאן מדובר שעברה עם צד זה בין ועם צד אחר בשמן, ואביי דוחה שם החיצונות אסורות וכאן אמר ר"ש שאין צריך כלל עירוב, ויש לומר שאין צריכים לערב השכנים עם בעה"ב אך שני המבואות צריכים לערב, ורב יוסף מבאר שר"ש ורבנן נחלקו במחלוקת ר' יוחנן בן נורי ורבנן לפנין שמן וצריך שיש ונגע טבול יום בשמן, שרלבן פסק על השמן, ולר' יוחנן פסל גם היין שהם מחוברים זה לזה, ואי"כ לפנין עירוב סבר ר"ש כר' יוחנן בן נורי שנחשבים אחד, ר"א בן תדאי אומר שגם אם

שותפים בין צריכים לערב, ורבא אומר שאם כל אחד בא עם לגיו ושפך לחבית עד שהתמלאה לכו"ע אין צריכים לערב, ונחלקו רק כשלקחו חבית יין בשותפות, שלר"א בן תדאי אין ברירה לכל אחד בחלקו ולרבנן יש ברירה, ורב יוסף אומר שנחלקו שרלבן ניתן לסמוך על שיתוף המבוי בחצר שצריך עירוב ולכן מועילה שותפות בין ולר"א בן תדאי לא מועיל שיתוף במקום עירוב, ורב יוסף מביא ראיה, שרב יהודה אמר בשם רב שהלכה כר"מ שלא סומכים על שיתוף במקום עירוב, ורב ברונה אמר בשם רב שהלכה כר"א בן תדאי, ומשמע שזה טעם אחד. ואביי שאל שאם הם טעם אחד מדוע רב צריך לפסוק פעמיים כך, ויש לומר שבא לומר שזה לא חומרא נוספת בעירובין אלא חומרא אחת, כי בעירובין לא מחמירים בי' חומרות יחד. נחלקו ר"מ ורבנן בעירוב חצירות שלר"מ מערבים בחצירות בפת ולא ביין ובמבוי משתתפים בפת או ביין ומערבים בחצירות ובמבוי יחד שלא ישתכח תורת עירוב מהתינוקות שיאמרו אבותינו לא עירבו, ולחכמים או מערבים או משתתפים ונחלקו בזה רב נחומי ורבה שאחד אמר שכשעירבו בפת לכו"ע מספיק או שיתוף או עירוב ונחלקו ביין.

דף עב ואחד אמר שביין לכו"ע צריך גם שיתוף וגם עירוב ונחלקו בפת ומה שכתוב בברייתא לחכמים או מערבים או משתתפים ומשמע או מערבים בחצר בפת או משתתפים במבוי ביין, ורב גידל אומר שרב מבאר שאם מערבים בחצר בפת ומותרים בשניהם או משתתפים במבוי בפת ומותרים בשניהם, ורב פסק כר"מ ורב הונא אמר שמנהג כר"מ שלא דורשים כך ברבים אלא מורה ליחיד, ולר' יוחנן נהגו העם כר"מ שלא מוחים בעושים כמותו. **משנה** חמשה חבורות ששבתו בטרקלין אחד וחלוקים במחיצות לבי"ש עושים עירוב לכל חבורה ובי"ה מספיק עירוב אחד לכולם, ובי"ה מודים שאם מקצתם בחדרים או בעליות צריכים עירוב לכל חבורה. **גמרא** ר"נ אומר שמחלוקת בי"ש ובי"ה שיש מספיס, מחיצה נמוכה בין החבורות, אך עם יש מחיצה י" לכו"ע צריך עירוב לכל חבורה, וללישנא בתרא ר"נ אמר שנחלקו בי"ש אף במסיפס. ור"ש בן רבי ר' חייא נחלקו שלדעת אחד נחלקו בי"ש ובי"ה במחיצות המגיעות לתקרה אך אם אינם מגיעות לתקרה לכו"ע מספיק עירוב אחד לכולם, ואחד אמר שנחלקו דוקא כשלא מגיעות המחיצות לתקרה או מגיעות לתקרה גם לבי"ה צריך עירוב לכל חבורה. ויש ברייתא שר' יהודה הסבר אמר שבמחיצות המגיעות לתקרה גם לבי"ה צריך עירוב בכל אחת ונחלקו באין מגיעות לתקרה שלבי"ש צריך עירוב לכל אחת, ולבי"ה מספיק עירוב אחד לכולם, וזה ראיה גם שלא כר"נ בלישנא קמא שנחלקו רק במסיפס, אך ללישנא השניה בר"נ ניתן לומר שנחלקו גם במחיצה גבוהה וגם במסיפס וחלקו במחיצה הוודיע כוחם של בי"ה ולא נחלקו במסיפס הוודיע כח בי"ש שכן של הטר עדיף, ורב פסק כר' יהודה הסבר, ור"נ בר יצחק מביא לכן ראיה מהמשנה שכתוב בסיפא שבי"ה מודים שבחדרים ועליות צריך עירוב לכל אחת, ואם מדובר בחדרים ועליות ממש זה פשוט כך, אלא מדובר שהטרקלין נעשה כמו חדר ועלייה שהמחיצות מגיעות לתקרה ובי"ה מודים שצריך עירוב לכל אחת. כתוב בברייתא שצריך עירוב לכל אחת כשמוליכים העירוב למקום אחר, את העירוב בא אליהם לכו"ע מספיק עירוב אחד לכולם, ומה שכתוב ה' וגבו עירובם כשמוליכים עירובם למקום אחר עירוב אחד לכולם זה כבי"ה, וללישנא בתרא דוקא כשהעירוב בא אליהם, ואם מוליכים העירוב למקום אחר לכו"ע צריך עירוב לכל חבורה, ולפי"ו הברייתא כשמוליכים עירובם למקום אחר מספיק בעירוב אחד לכולם זה אפילו לא כבי"ה. **משנה** אחים שאוכלים בשולחן אביהם ושנים בבתיהם צריכים עירוב לכל אחד, ואם אחד מהם שכח ולא עירב צריך לבטל רשותו, ודוקא כששולחים עירוב למקום אחר, ואם העירוב בא אליהם או שאין עמם דיורים נוספים בחצר אין צריכים לערב. **גמרא** לכאורה יש להוכיח מהמשנה שמקום הלינה גורם לעירוב שאם היו ישנים אצל אביהם לא היו צריכים כלל לערב אלא רק אביהם, ורב שולחן מקום האכילה גורם יעמיד המשנה שהם רק מקבלים האוכל מאביהם ולא אוכלים ממש של שולחן. מי שיש לו בית שער אכסדרה או מרפסת בחצר חבירו אינו אוסר עליו ואם יש לו בית התבן או בית הבקר או בית העצים לתי"ק אוסר עליו, ולר' יהודה אינו אוסר, ורק מקום דירה אוסר, והוא הביא מעשה בן נפחא שהיו לו ה' חצירות באושה ואמרו חכמים שאוסר רק בית דירה, והכוונה מקום דירה.

דף עג רב אומר שדירה הוא מקום הפת שאוכלים ולשמואל מקום השנה, ויש ברייתא שרועים וקיצים ובורגנים ושומרי פירות כשלנים בעיר כל האנשי העיר וכשלנים בשדה יש להם אלפים אמה לכל רוח, ורואים שמקום לינה גורם, ורב יבאר שאנו עדים שאילו יביאו להם את הפת לשם שיהיה טוב להם יותר, רב יוסף אמר שלא שמע מועה זו, ואביי אמר לו שאמרת לנו את זה על המשנה שאחים שאוכלים על שולחן אביהם וישנים בבתיהם צריכים עירוב לכל אחד, ואמרת לך שרואים שמקום לינה גורם ואמרת שמדובר שרק מקבלים האוכל מאביהם ולא אוכלים אצלו ממש. מי שיש לו ה' נשים שכל אחת לבדה בחצר מקבלת ממנו אוכל או ה' עבדים המקבלים אוכל מבנים משכים אחריו ואינם מערבים בנפד, ר' יהודה בן בתירא פוטר נשים ומחייב בעבדים, ור' יהודה בן בבא פוטר בעבדים שנמשכים אחר רבם ומחייב נשים. ורב אומר שטעמו הוא מהפסוק שכתוב, דניאל בתרע מלכא שבכל מקום הוא מתיחס לאדונו המלך, בן אצל אביו, כמו שכתוב במשנה, אשה אצל בעלה ועבד אצל רבו מחלוקת תנאים, ותלמידי אצל רבו, רב אמר אצל ר' חייא שאינני צריך לערב שאני סומך על שולחן של ר' חייא, ור' חייא אמר אצל רבי שאינני צריך לערב שאני סומך על שולחן של רבי, אביי שאל את רבה בה' שגבו עירובם אם צריכים לערב לכל אחד כשמוליכים עירובם למקום אחר ואמר רבה מספיק עירוב אחד לכולם, ואמר אביי שבמשנה נאמר לגבי אחים שצריך עירוב לכל אחד אמר רבה שבמשנה מדובר שיש דיורים נוספים עמם שמתוך שאחרים אוסרים עליהם הם אוסרים על עצמם, וזה מדויק שכתוב

בהמשך המשנה שאם עירובן בא אצלם או שאין עמהם דיורים אין צריכים לערב, ומשמע שברישא מדובר שיש עמהם דיורים. רב חייא בר אבין שאל על תלמידים שאוכלים לחמם בבקעה וישנים במקום תלמודם אם מודדים להם ממקום אכילתם או ממקום השינה, ואמר רב ששת שמודדים ממקום השינה ושאל רב חייא שלגבי נותן עירובו תוך אפליים וישן בביתו מודדים לו התחום מעירובו, אמר רב ששת שיש שם אן סהדי שהיה נוח לו לגור במקום העירוב אך בתלמידים אן סהדי שנוח להם יותר אם יתנו להם אוכל במקום התלמוד והלינה, רמי בר חמא שאל באב ובנו ורב ותלמידו אם הם יחידים ולא צריכים עירוב בחצר פנימית או שהם כרבים בפנימית שאוסרים בחיצונה וצריכים עירוב, ועוד שאל אם המבוי שלהם ניתר בלחי וקורה שהם כבתיים וחצר או שאין ניתר שהם לא כבתיים וחצר, אמר לו רב חסדא שיש ברייתא שאב ובנו ורב ותלמידו כשאין עמהם דיורים נוספים הם יחידים ואינם צריכים לערב ומבוי שלהם ניתר בלחי וקורה. **משנה** חמש הצירות הפתוחות זו לזו ולמבוי אם ערבו בחצירות ולא השתתפו במבוי מותרים בחצירות ולא במבוי ואם השתתפו במבוי מותרים גם במבוי עירוב בחצירות והשתתפו במבוי ואחד מבני החצר שכה לערב מותרים בחצר ובמבוי ואם אחד מבני המבוי שכה להשתתף מותרים בחצירות ולא במבוי שהמבוי הצירות כחצר לבתים, וכאילו לא עשו עירוב עם החצר **גמרא** לכאורה משמע במשנה כר"מ שצריך עירוב ושיתוף, ובבבא האמצעית כתוב שאם השתתפו במבוי מותרים בשניהם משמע כרבנן שמשפיק שיתוף, ויש לבאר שמדובר שגם השתתפו בנסוף לעירוב, ובסיפא כתוב עירוב בחצירות והשתתפו במבוי ואחד מבני החצר שכה לערב מותרים בחצר ובמבוי ומדובר שביטל שאם לא ביטל אוסרים בחצר, ובסיפא כתוב שאם שכה אחד מבני מבוי להשתתף מותרים בחצירו ולא במבוי ואם ביטל צריכים להתיר להם במבוי, ואין לומר שלר"מ אין ביטול רשות במבוי שהרי כתוב בתחילת הפרק, לר"מ שהרי ביטול לכס רשותו וזה מדובר על מבוי, אלא בסיפא מדובר שלא ביטל ואיך גם ברישא מדובר בלי ביטול ואי"כ הרישא והסיפא כר"מ ובאמצע המשנה כרבנן, ויש לומר שכל המשנה כר"מ, שר"מ אמר שצריך עירוב ושיתוף יחד כדי שלא תשתכח תורת עירוב מהתניקות, וכאן כיוון שרובם עירוב לא תשתכח תורת עירוב. רב יהודה רב כהנא אמרו שרב לא שנה פתוחות זו לזו, וללישנא בתרא רב כהנא עצמו לא שנה פתוחות זו לזו ואבבי אמרו לרב יוסף שטעמם שלא שנו פתוחות זו לזו ששיתוף שאין מכניס ומוציא דרך פתח המבוי אינו שיתוף, ואיך מדוע המשנה אומרת שבעה"ב שותף לשכיניו לזה בין לזה ביין לא צריכים לערב אמר רב יוסף שמדובר שהכניס והוציא ושאל מהמשנה לקמן שכתוב כיצד משתתפים ולא כתוב להכניס ולהוציא, וצריך לומר שבאמת הכניס והוציא, ורבא בר חנן שאל שלפ"ז לא מועיל להקנות פת בסלו, ורב אמר להדיא שחבורה שמוסבים וקדש עליהם היום יכולים לסמוך על הפת שעל השולחן לעירוב או שיתוף, ומסובים בבית לעירוב, ואם מסובים בחצר מועיל לשיתוף, וצריך לומר שרב לא שנה פתוחות זו לזו שמבוי ניתר בלחי וקורה רק אם בתים וחצירות פתוחים לתוכו.

דף עד לרב צריך בתים וחצירות פתוחים לתוכו ולשמואל מספיק בית אחד וחצר אחד ולר"י יוחנן מספיק גם חורבה, ואבבי שאל אם ר' יוחנן התיר גם שביל של כרמים, ואמר רב יוסף שר' יוחנן התיר רק בחורבה שראויה לדירה ולא שבביל של כרמים, ורב הונא בר חיננא אמר שר' יוחנן לשיטתו שכתוב במשנה לדעת ר"ש שגגות חצירות וקרפיות הם רשות אחת לכלים ששבתו בתוכם ולא למה שזה בבית, ורב פסק כר"ש, ודוקא כשלא עירובו ואם עירובו אסור שגזרשם שמה יוצא כלי הבתים לחצר ושמואל התיר בין עירובו בין לא וכן ר' יוחנן ורואים שיש גזרשם שמוציא כלי בתים לחצר ואמר דבר לא גזרשם שיוציא כלי החצר לחורבה. וכשרב כהנא אמר שמועה זו אמת לו ר"ה האם שמואל אמר כך, הראה לי מקום אכסניתו, והלך אליו ושאל אותו הרי אמרת שאין בעירובין אלא כלשון המשנה שמבוי החצירות כחצר לבתים ואי"כ איך הדרת חצר אחת, ושמואל שתק, והסתפק אם שמואל קיבל הוודה לרב לא, ויש להוכיח שהיה מבוי שהיה גר בו איבות בר איהיה ועשה לו לחי ושמואל התיר, ורב ענן זרק את הלחי אחר ששמואל נפטר, אמר איבות במבוי שהתיר לי שמואל יבא רב ענן ויאסור עלי ומשמע ששמואל לא קיבל מרב, ויש לומר ששמואל הודה לרב ובכ"ז התיר מבוי זה שהיה גר עמו חזן שאכל עמו לביתו וישן בבית הכנסת ואיבות סבר שמקום האכילה גורם ולכן לא חשב שהתירו בגלל החזן, אך שמואל סובר שמקום לינה גורם ובית הכנסת נחשב חצר נוספת שהחזן ישן שם. רב סובר שמבוי שמצד אחד גר נכרי מהמצד האחר גרים ישראלים לא מוערים אותו דרך חלונות ביניהם להתירו דרך הפתחים למבוי, ושאל אבבי אם רב התיר גם בחצר ואמר רב יוסף שכן, שאם לא נאמר כך היה מקום לומר שרב סובר שמבוי ניתר בלחי וקורה רק אם בתים וחצירות פתוחים לתוכו, וכאן הוא כחצר אחת שדירת הנכרי אינה דירה ורב צריך לומר בבי מקומות

דף עה שלא אמר שדירת עכו"ם היא דירה ואם בחצר לא מועיל כך יצא שדירת עכו"ם אינה דירה ומהמקרה הזה לא נדע כמה בתים צריכים במבוי ואז אומר רב צריך בתים ויהיו שנים, ואי"כ רב אומר שגם בחצר כזו ניתן לערב דרך חלונות כזו אסור להעשות יחיד במקום עכו"ם ואמר רבי וסף שעכשיו מובן לו מדוע אמר רב עירוב עובד כוכבים עובד כוכבים פעמיים. **משנה** הן חצירות זו לפנים מזו עירבה פנימית ולא החיצונה פנימית מותרת וחיצונה לא, עירבה החיצונית ולא פנימית שניהם אסורות, ועירבה כל אחת לעצמה לת"ק כל אחת מותרת לעצמה ולר"ע אסורה החיצונה שדריסת הרגל של פנימית אסורת אותה, ולת"ק אינה אסורת, אם שכה אחד מהחיצונים לערב פנימית מותרת וחיצונה לא, ואם אחד מהפנימית שכה לערב שניהם אסורות ואם נתנו עירובם במקום אחד ושכה אחד מהפנימית או מהחיצונה ולא עירב שניהם אסורות, ואם היו של יחידים אינם צריכים לערב. **גמרא** ר' ינאי אמר שהרישא של המשנה כר"ע שרגל המותרת במקומה אסורת שלא במקומה אך לחכמים כמו שרגל המותרת אינה אסורת כך רגל האסורה אינה אסורת, ומה שכתוב במשנה עירבה חיצונה ולא פנימית שניהם אסורות לר"ע זה לא חידוש שהרי גם רגל מותרת אסורת, אלא זה לחכמים ובכ"ז אסור ברגל האסורת, ויש לומר שזה לר"ע ובדרך של לא זו אף זו, ומה שכתוב במשנה עירבה זו לעצמה וזו לעצמה כל אחת מותרת לעצמה ומשמע דוקא כשעירבה ואם לא עירבה אסורה וכתוב כאן שרגל האסורה אסורת, ולר"ע אף המותרת אסורת ולחכמים האסורה אינה אסורת, ועוד קשה ממה שהסיפא כר"ע אי"כ הרישא לא כר"ע, ויש לומר שכל הסיפא כר"ע, והפ"י כך שאם

עירבה כל אחת לעצמה מותרות כל אחת לבדה ודוקא כעשו דקה דלת קטנה ואם לא עשו אסורות שר"ע אסור החיצונה שדריסת הרגל אסורת ולחכמים אין דריסת הרגל אסורת, ורב ביבי מדייק מהסיפא שכתוב ואם היתה של יחידים אין צריכים לערב, ומשמע ששל רבים צריכים לערב ואי"כ רואים שרגל האסורה אסורת, ורבינא הוכיח שאם אחד מהחיצונה שכה לערב פנימית מותרת וחיצונה אסורה ואם פנימי שכה לערב שניהם אסורות ומשמע שאם לא שכה מותרות אי"כ רגל המותרת אינה אסורת והאסורה אסורת, ור' ינאי אומר שיש ג' דיעות תנאים בזה שלת"ק במשנה רגל האסורה אסורת והמותרת לא, ולר"ע אף רגל המותרת אסורת ולחכמים כמו שמותרת אינה אסורת כך אסורה אינה אסורת. דברי המשנה נתנו עירובם במקום אחר, רב מסביר שנתנו בחיצונה ונקרא מקום אחר שהוא מיוחד לשניהם, וכן כתוב בברייתא שאם נתנו עירובם בחיצונה ושכה אחד מהפנימית או מהחיצונה לערב שניהם אסורות ואם נתנו העירוב בפנימית ואחד מהפנימית שכה לערב שניהם אסורות ואם אחד מהחיצונה שכה לערב לר"ע שניהם אסורות ולחכמים פנימית. מותרת וחיצונה אסורה, ורב חנן שאל שכוונתם שלחכמים פנימית מותרת שסוגרת דלתה ומשתמשת לעצמה גם לר"ע נאמר כך אמר אבבי שהעירוב מחבר ביניהם וחכמים לא חששו לכך שהפנימית אומרת שהעירוב לא לתקן להם ולא לקלקל, וגם לר"ע ניתן לומר כך ובאמת החיצונה תוכל לבטל ברשותה ואסור רק עד שביטול הרשות ולרבנן אין ביטול רשות מחצר לחצר וממילא אי אפשר לקלקל ע"י העירוב, ולכאורה שמואל ור' יוחנן שנחלקו בביטול רשות נחלקו בחלוקות ר"ע ורבנן אך שמואל אומר שדבריו אפילו לר"ע שהתיר לחיצונה לבטל כיוון שהפנימית אסורת עליה ולכן תבטל לה אך בב' חצירות שאינם אסורות אחת לשניה, לא נאמר ביטול רשות, ור' יוחנן אומר שרבנן חלקו בחיצונה שאומרת לפנימית שאינה יכולה לאסור עליה עד הביטול ובב' חצירות גם רבנן יודו שאינה אסורת לכן יכולה לבטל, רב יוסף אמר על המשנה שיחידים אי"כ לערב שרבי שנה שאם היו ג' יחידים בב' החצירות אסורים ורב ביבי אמר שלא לשמוע לו כי הוא עצמו אמר זאת לרב יוסף בשם רב אדא בר אבהו שזה נקרא רבדים בחיצונה ואמר רב יוסף שהתחלף לו רבדים ברבי, שמואל אמר שמותרות עד שיהיו שנים בפנימית ואחד בחיצונה, ור"י אמר שכנ"י הוא כרבים שכוונת ישראל אינו אסור כי מי שחידע שיחיד אינו אסור לא יצא מזה קלקול, שמי שלא יודע שמותר חושב שעירבו, ובכנ"י לא יודעים שיש היתר כי אם היה שוכר ממנו הנכרי היה מפרסם זאת להראות שעושה טובה ליהודי. שמואל אומר שאם יש י' בתים אחד לפנים מהשני לפנימי מספיק לתת את עירובו ור' יוחנן גם לחיצון לתת עירובו ואין הכוונה לחיצון ממש כי הוא כבית שער אלא לחיצון לפנימי, ונחלקו שלר' יוחנן בית שער של יחיד נקרא בית שער, ולשמואל אינו נקרא בית שער, רב אומר שאם יש ב' חצירות וביניהם ג' בתים בן חצר אחת בא לחצר שניה ונותן עירובו ובן החצר השניה נותן עירובו באחרת,

דף עו וכל אחת היא כבית שער לשניה, והבית האמצעי הוא כבית שניחמים בו העירוב ואינו צריך לתת פת. רחבה בחן את התלמידים בב' חצירות וב' בתים ביניהם ומכל חצר בא אחד ונתן עירובו בשניה האם קנו עירוב, שכל אחד מתיחס לביתו כבית שער ולבית האחר כבית וקנו עירוב, או שזה בית שער ולא קנו עירוב אמרו התלמידים שמהם נפיש לא קנו עירוב, שאם יחשיב לבית האחר כבית שער יש דין שהנותן עירובו בבית שער אכסדרא ומרפסת אינו עירוב ואם יחשיב לאחרת כבית אי"כ הוא מביטל לבית שער עירוב אליו, אך לכאורה זה לא שונה מהמקרה שרבא אמר שאם אמרו שנים לאחד לערב עליהם ועירבו לאחד מבעוד יום ולשני בין השמשות, וזה שעיירב עליו מבעוד יום נאכל עירובו בין השמשות וזה שעיירב עליו בין השמשות נאכל עירובו משתחשך, שניהם קנו עירוב מספק, ויש לחלק שספק יום ספק לילה אינו ניכר אך כאן אם לאחד זה בית גם לאחר זה בית, ואם לאחד הוא בית שער גם לאחר זה בית שער, ולכן לא קונים עירוב מספק.

פרק חלון

משנה חלון שבין ב' חצירות ורחב ד' על ד' והא בתוך י' יכולים לערב עירוב אחד ואם ההוא פחות מד' על ד' או גבוה מ' מערבים ב' עירובין. **גמרא** לכאורה סתם המשנה כרשב"ג, שפחות מד' הוא כמלבוש ואינו נקרא פתח ויש לומר שגם רבנן מודים שפחות מד' אף שאין לבווד אך אינו נחשב פתח ורק מד' ויותר נחשב פתח. המשנה אומרת בסיפא שאם הוא יותר מ' לא מערבים יחד והחידוש הוא שדוקא שכולו למעלה י' אך אם מקצתו למטה מ' מערבים יחד וכן כתוב בברייתא שאם כולו למעלה מ' ומקצתו למטה או כולו למטה ומקצתו למעלה מערבים שנים או יחד ולכאורה אם מקצתו למטה מערבים ק"ו כשרובו למטה מערבים ויש לומר שהברייתא נקטה בדרך זו ואין צריך לומר זו, ר' יוחנן אומר שחלון גגול צריך שיהיה ההיקף כ"ד טפחים ומתוכם שנים ומשהו תוך י' ואז אם נרבע את השטח יהיה משהו תוך י' ולכאורה מה שבהקפו ג' יש ברחבו טפח ואי"כ מספיק שההקף יהיה י"ב טפחים, יש לומר שבריבוע צריך יותר אך אם מרובע יותר מהעגול רבע אי"כ מספיק ט"ז טפחים יש לומר שזה דוקא בעגול שיוצא מריבוע אך ריבוע שיוצא מהעגול צריך יותר כדי להכניס הקרנות של הריבוע, אך כיוון שאמה בריבוע באלכסון הוא אמה ושתי חמישיות אי"כ מספיק שבע עשרה פחות חומש יש לומר שר' יוחנן סובר כרבנן שביטול שעיגול מתוך ריבוע קטן רבוע וריבוע מתוך עיגול קטן תצי. ר"י אומר שחלון בין ב' בתים מצרפם לעירוב גם שהיה יותר מ' שחלל הבית כאילו הוא מלא, ורבא שאל מברייתא שאין הבדל בין חלון בין חצירות שבתם או עליות או גגות או חדרים, ובכולם צריך ד' על ד' בתוך י', ויש לומר שרק בחצירות צריך תוך י' ומה שכתוב שאין הבדל ביניהם, הכוונה לרובת החלון שאינו פחות מד', ר' אבה שאל בלול בין בית לעליה אם צריך סולם קבוע להתיר או לא שמה שנאמר שחלל בית כמלא הוא רק לחלון בצד ולא באמצע או שנאמר גם באמצע, אמר ר"י שלא צריך סולם קבוע, והבין רב אבא שצריך לכל הפחות סולם עראי אך רב יוסף בר מניומי אמר בשם ר"י שלא צריך ג' סולמות עראי. **משנה** חצירות שביניהם כותל גבוה י' ורחב ד' מערבים שנים ולא יחד, ואם היו בראשו פירות שניהם יכולים לעלות ולאכול שם הפירות, אך לא יורידו למטה, ואם נפרץ הכותל עד י' אמות מערבים שנים ואם רצו מערבים יחד, שזה כפתח ואם נפרץ יותר מ' אמות הם כחצר אחת., **גמרא** לדעת רב כשאין ככותל ד' טפחים אויר ב' הרשויות שולטת בו ולא יזין בו כלל אפילו כמלא נימא.